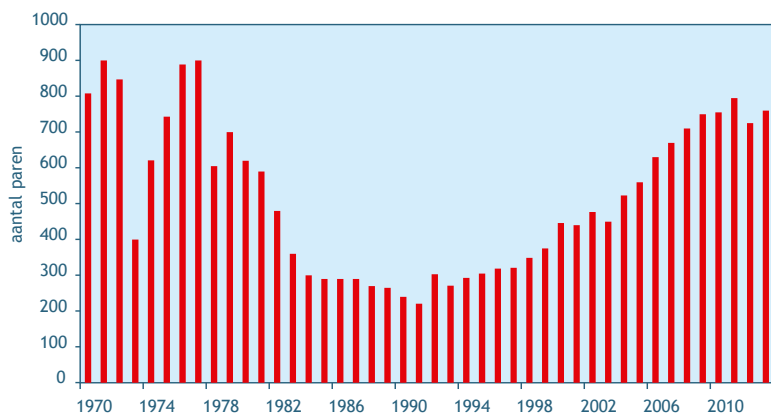

Purperreiger,
29 juni 2010.
Hans Gebuis

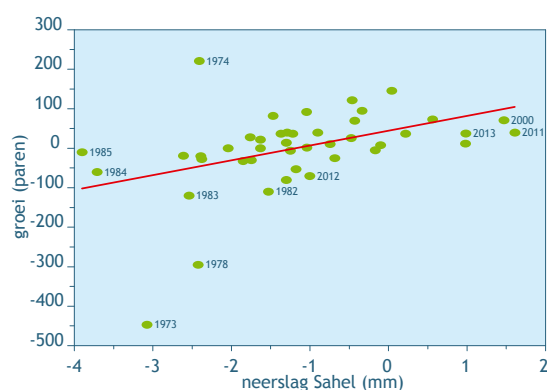

Aantallen Purperreigers in 2012 en 2013

Purperreigers zijn zeer afhankelijk van de Sahel, waar alleen al in de bin-dendelta van de Niger tienduizenden overwinteren (Zwarts *et al.* 2009, *Living on the Edge*). Oplevingen en inzinkingen van de Nederlandse broedpopulatie, die jaarlijks zeer goed onderzocht wordt door Henk van der Kooij en zijn team, houden direct verband te houden met de neerslagcijfers in de Sahel. De langjarige droogte in dit deel van Afrika in de jaren tachtig staat velen van ons nog helder voor ogen. De Nederlandse Purperreigers betaalden destijds een zware tol (figuur 1).

Figuur 1. Populatieontwikkeling van de Purperreiger (aantal paren) vanaf 1970.

Figuur 2. Ontwikkeling van de Nederlandse broedpopulatie in relatie tot afwijking in gemiddelde neerslag in de Sahel voorafgaand aan het broedseizoen.

Dertig jaar later laten de recente jaren 2012 en 2013 uiteenlopende resultaten zien.

De tegenvallende resultaten van de 28 getelde kolonies in het broedseizoen van 2012 volgden op een overwintering van de reigers in een relatief droge Sahel.

In 21 kolonies viel het aantal paren terug, soms fors zoals in het Naardermeer (60 paren in 2012, een verlies van 16 paren), de Breukeleveense Plassen (38, -15), Kinderdijk (90, -31) en vooral de Nieuwkoopse Plassen (121, -53). Het enige lichtpuntje was te vinden in de Zouweboezem (149, +21). In totaal viel de Nederlandse stand terug met bijna 10% naar 700-750 paren.

Eind augustus vertrok de hoofdmacht weer naar Afrika getuige o.a. 333 overtrekkende exemplaren op 31 augustus langs de telpost in de Dordtse Biesbosch (www.trek-tellen.nl). De overwinteringsomstandigheden in de Sahel bleken een stuk gunstiger dan een jaar eerder.

Tijdens het regenseizoen, dat doorgaans

loopt van juni tot in oktober, viel relatief veel neerslag. De verwachting was dan ook dat de populatie zou opveren.

In 2013 werden 29 kolonies geteld, één meer dan een jaar terug. Deze nieuwe kolonie werd bij IJsselstein ontdekt. De vermoedens van een positieve wending werden bewaarheid; de populatie nam met enige tientallen paren toe en loopt weer in de pas met de resultaten van vóór 2012. Met name kolonies die het een jaar eerder slecht deden, boekten nu goede resultaten, zoals de Nieuwkoopse Plassen (141 paren, +20). Verheugend waren ook de berichten uit de Breukeleveense Plassen (52, +14), Kinderdijk (120, +30) en Arkel (23, +13). Helaas bleef het in het Naardermeer slecht gaan (49, -11). Landelijk nam de stand in 2013 met zo'n 5% toe naar 750-775 paren.

Figuur 2 brengt het verband tussen neerslagcijfers in de Sahel en populatieveranderingen in Nederland in beeld. Daarmee is echter niet gezegd dat er geen andere belangrijke factoren effect hebben op de aantallen. Denk bijvoorbeeld aan voedselaanbod in het broedgebied, rust in en rondom de kolonies, of slechte weersomstandigheden en vervolging tijdens de trek.

> sovon.nl/kolonievogels

● Joost van Bruggen

Let op teken!

Door het zachte weer van afgelopen winter zullen teken dit voorjaar waarschijnlijk vroeg actief worden. Zoals bekend is het dan oppassen geblazen voor mensen die veel in de natuur zijn, zoals vogelaars. Want een besmetting met lyme (of een andere door teken overgebrachte ziekte) kan tot veel ellende leiden.

Inmiddels is er onderzoek gedaan naar het effect van tekenwerende middelen op de kleding. Het gebruik van DEET spray en lotion plus permethrinekleding leidt tot minder tekenbeten, maar het is onbekend of er negatieve gezondheids-

effecten bij langdurig gebruik zijn. Kijk voor meer informatie op informatieve websites als www.lymevereniging.nl, www.tekenradar.nl of www.sovon.nl/preventie

Van links naar rechts de larve, nimf, mannetje en het vrouwtje van de schapenteek (foto: Fedor Gassner)

Landelijke Dag 2014

Voor het eerst weer in de Reehorst in Ede, was de Landelijke Dag 2013 met ruim 2500 bezoekers een groot succes. Vooral in de ochtend was het even wennen, maar mede door de oranje hulpbrigade vonden de mensen toch al snel wat ze zochten.

Ook in 2014 biedt de Landelijke Dag een platform om elkaar te ontmoeten, kennis en ervaring uit te wisselen en nieuwe mensen te betrekken bij het onderzoek naar vogels. En, wederom in de Reehorst.

Dus zet maar vast in je agenda: 29 november 2014 vanaf 9.30, de Reehorst, Ede.